

SLOVENSKI NAROD

čašja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati: do 30 pešt 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati peti vrst 4 D; novice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — "Slovenski Narod" velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravnštvo: Knafeva ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.
Uredništvo: Knafeva ulica štev. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Zgodba o mrtvejšem položaju"

Včerajšnji "Slovenec" objavlja razgovor beogradskega dopisnika z vodiljem SLS. V tem razgovoru se pritožuje dr. Korošec, da se »položaj ne samo ni izpremenil na boljše, ampak da je postal »mrtvejš«. Dr. Korošec pravi dalje, da SLS ni zadovoljna z izjavo, ki je padla s hravatske strani in da ostane SLS še nadalje verna avtonomiji. Pri tem rabi dr. Korošec tudi mlejši izraz, dr. Marinkovićev terminologijo: »široko samoupravo! Pravi dalje, da se mora Slovencem omogočiti nacionalni in kulturni razvoj. Pri tem pozabljiva povedati, kaj je nacionalni razvoj! Menda hoče predzrnko razlagati, da klerikalna avtonomija omogoča nacionalen in kulturen razvoj Slovencev? Mi vemo, da nam tak razvoj garantira samo velika jugoslovenska država, od katere pričakujemo v temem upravnem, socijalnem in duhovnem edinstvu s Srbovimi kar najizdatnejše in duševne pomoči za naš lastni razvoj in napredok. Napredek Slovencev je vprašanje prave politične metode: ali metode tesne, klerikalno-nazadnjarske avtonomije, ali pa metode gospodarskega in kulturnega razmaha na podlagi kulturnega in gospodarskega izkorjenjanja velikega državnega in nacionalnega ozemlja! Dr. Korošec priznava: »Nismo zadovoljni z doseđanjim razvojem politike, ker ni prinesla dovolj izgledov za bodočnost. To je iskreno in nedvoumno priznanje definitivnega poloma politike SLS. — Stranka sedaj tudi ni več zadovoljna z blokom, po dr. Korošcu »blok ni dovolj discipliniran.«

Takšne izjave iz ust voditelja SLS prima Slovenc, torej bodo že avtentične. So pa tudi stvarno resnične!

Predzrn naklep slovenskega klerikalizma s slovenskim ljudstvom so se definitivno izjavili. Zgodilo se je, da je ostala SLS na skrajni levici in da zastopa sedaj v Narodni skupščini in v našem političnem življenju najbolj ekstremno obliko plemenskega in verskega šovinizma. Do sedaj republikska in federalistična hrvatska stranka se je prejšnji teden odpovala tem zmotama in priznala brez zadržka monarhistično obliko naše države ter temeljnega principe Vidovdanske ustanove: državno in narodno edinstvo. SLS pa še vztraja na svoji ravnodušnosti do monarhističnega principa, še danes veljajo za to stranko in njene pristaša sklepi celjskega zborovanja, na katerem so prepustili klerikalnim krstastim izbirom med republikanskim in monarhističnim principom! Tudi v tem vprašanju SLS ni iskrena in odkritostrena. V najmilejšem slučaju je inedolenta, brezbrizna, vsekakor pa indiferentna napram velikemu političnemu problemu privzgo monarhističnega čustvovanja našega naroda. Enako pasivna tudi napram drugemu, takisto važnemu problemu, napram privzgoj patriotizma. Kdaj je še do danes ubrasla patriotske strune, kdaj je opevala veličino nove države ter lepoto združenega, bratskega življenja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Gonila se je, kakor vlačuga za cenenimi demagoškimi in defetističnimi gesli ter ubijala v načodu vsak zdrav čut za državo in dozrevino!

V teh dveh ozirih si od izpremembe na Hrvatskem veliko obetamo. Če se te izpremembe in Radičeve izjave v Narodni skupščini v bližnjih mesecih tudi dejansko izpolnijo, tedaj bo posadan temelj popolnoma nove pregrupacije naše politike.

SLS je potisnjena kot najradikalnejša in najbolj reakcionalna plemenitska in versko-fanatična stranka na skrajno levico. Ni pa izključeno, da se hrvatsko zastopstvo približa vladu in da najde obliko kooperacije v korist hrvatskih pokrajin. To bi bilo neizmerne važnosti za te kraje same, kakor tudi za pacifikacijo hrvatskega javnega življenja, ki bi definitivno odvrnilo pogled od dosedanjega defetizma k pozitivnim nalogam gospodarstva in kulture.

Važni problemi pred finančnim odborom.

Proračunske dvanajstine v načelu sprejete. — Stomilijonski kredit za invalide. — Vlada hoče vpoštevati uradniške interese. — Klavrn nastop opozicije.

Beograd, 30. marca. (Izv.) V soboto izvoljeni finančni odbor se je včeraj ob 10. dopoldne sestal na prvo sejo, da se konstituira in da prične takoj razpravo o proračunske dvanajstine. Proračunske dvanajstine je vlada predložila za štiri mesece, to je od 1. aprila do 31. julija. Sejo je otvoril skupščinski predsednik Marko Trifković, ki je takoj odredil izvolitev predsednika. Za predsednika je bil izvoljen dr. Milan Srškić (rad.) in za podpredsednika dr. Stjislav Popović (sam. dem.), za tajnika Milan Stepanović (rad.) in za poročevalca večne Oton Gavrilović (rad.).

Finančni minister dr. Stojadinović je nato otvoril razpravo o proračunske dvanajstih s kratkim eksposulo na osojni fin. politiki. Med drugim je navajal razlog, zakaj je bila vlada prisiljena skupščini predložiti dvanajstine. Proračun za leto 1924-25 končuje z 31. marcem t. l. in bi imel 1. aprila stopiti v veljavo proračun za leto 1925-26. Toda predno je bil ta proračun predložen skupščini oz. predno je bil odobren od strani min. sveta, je bila narodna skupščina razpuščena in so bile razpisane nove volitve. Na ta način je odpadla mogočnost, da bi se proračun pravčasno sprejel. Zato ima fin. minister na podlagi člena 141 ustave in člena 33 zakona o državnem računovodstvu in na podlagi kraljevega ukaza z dne 2. t. m. časi predložiti narodni skupščini zakon o proračunske dvanajstih za mesec april, maj, junij in julij 1925. Predložene dvanajstine predstavljajo v bistvu podaljšanje proračuna za 1924/25, pokazala pa se je potreba, da so se nekatere postavke morale znatno povišati. Dvanajstine same na sebi niso sicer z državnofinančnega stališča povsem koristne, vendar mora vlada uporabiti dvanajstine, da ne nastane ex lexit. Celokupni izdatki so se skoraj povečali za pol milijarde. Razlog povišanja izdatkov tiči v tem, ker je vlada odločena, da prične izvajati zasnovani fin. program. V prvi vrsti vlada posveča načelo pozornosti vprašanju izboljšanja javnega prometa, vprašanju graditve novih železnic in izpopolnitve starih železniških prog. Povišati so se morali tudi izdatki sodelovanja ministrov. Gre v prvi vrsti za prehrano vojske. Vlada je moralna v dvanajstine vnesti tudi 100-milijonski kredit za invalidke podporo. Vlada je odločena vpoštevati materialne zahteve državnega uradništva. V kritje povečanih izdatkov namerava vlada povišati invalidski davek za 100 %. Ta povisitek prinese državni blagajni 50 milijonov. Uvede se tudi poseben davek na vozila.

Fin. minister je dalje odločen izdati posebne bone v poravnava starih državnih dogov. Tako v poravnava 350 milijonov dolga prometnega ministra. Državni boni se izdajo do svote 150 milijonov s 6 % obrestmi in z rokom 2 let.

Z Blairovo skupino je dosežen sporazum in se posojilo podaljša za 6 mesecev. V pozicijo je zahtevala, da se včerajšnja razprava odgovori, ker mora popreple predložene dvanajstine proučiti. Predsednik dr. Srškić tej zahtevi ni ugodil. Splošna debata je bila snočila ob 19. zaključena. Z večino glasov je fin. odbor v načelu sprejel dvanajstine. Danes ob 10. se je pričela podrobna razprava o dvanajstih. Dvanajstine bodo na današnji popoldanski skupščinski seji predložene v načelu razpravo. Pričakovati je, da bodo dvanajstine jutri že sprejete.

Beograd, 30. marca. (Izv. ob 12.45) Pod predsedstvom dr. Milana Srškića je danes ob 9. dopoldne pričel finančni odbor podrobno razpravo o proračunske dvanajstih. Opozicija je zahtevala, da naj se vodi debata od člena do člena. Večina je

Priznanje o »mrtvejšem položaju« pomeni prvo stopnjo k popolnemu mrtvoudu, ki bo v kratkem zadel SLS. Tak mrtvoud je stranka po vsem tem, kar je v zadnjih šestih letih zagrešila, tudi dejansko zasluzila. Izrabila je največje slovenske svetinje, prastara slovenska hrepenja po svobodi in enakopravnosti, po bogastvu in napredku, po duhovnem dovrševanju v partiske namene. Vse te svetinje je hotela ugnesti v klerikalno avtonomijo ter zadati slovensku ljudstvu in njegovim plemenitim čutom za napredek in notranje dovršenstvo smrtni udarec s kapitem podivljajnega klerikalizma.

bila nasprotnega mnenja ter se je razprava razdelila v tri dele: Prvi del obsegajo člene od 1-5, drugi del člene od 6-13 in tretji del finančna pooblastila.

Opozicija se je zelo živahnio udeleževala debate, stavila je več dopolnilnih predlogov in obenem tudi zahtevala povečanje gotovih postavk, ki se namenajo na posamezne pokrajinice oz. na lokalne potrebe.

Posl. dr. Bazača (HZ) je kritiziral proračunske dvanajstine ter zahteval, da mora vlada posvečati univerzitet in profesorjem splošno večjo pozornost in povečati zadevne krediti.

Finančni minister dr. Stojadinović je kratko odgovarjal naglašajoč, da vlada primerno skrbti za kritje izdatkov glede univerz. Opozicija iz demagoških razlogov na eni strani kritizira povisjanje proračuna, na drugi pa sama zahteve povečane in nove izdatke. Govorili so nato dr. Kumandu, kritizirajoč postavke vojne, notranje in zunanjega ministra, osibito postavke, ki so zaupna značaja. Posl. Pušenjak (kler.) je s proračunom tudi nezadovoljen. Ostali govorniki opozicije dr. Šečerov, dr. Spahe in dr. Kulcvec so govorili proti dvanajstinam. Dr. Spahe se je povzel po trditve, da imamo v naši državi preveč univerz. Posl. Krajač (radičevec) je zahteval povišanje postavk za Jadran, naglašajoč, da mora vlada ukreniti vse, da se omogoči uspešna italijanska konkurenca proti naši morski plovbi. Prometni minister je skrbel, da so stavljene večji krediti ravno za pozidigo morske plove in za zgradnjo modernih pristanišč. Ob 12.30 je bila podrobna razprava o členih do 1-5 končana. Stedil je kratek odmor in ob 13. se je razprava nadaljevala. Finančni odbor bo razpravljai ves dan, tako, da bo v njem danes debata končana in da bodo nato predložene dvanajstine plemenitnu narodne skupščine.

Vsi članji vlade so bili danes zbrani v narodni skupščini ter so podajali posamno v finančnem odboru gotova pojasnila glede postavk o proračunske dvanajstih.

Razkol v opozicionalnem bloku Popolna izolacija klerikalcev.

Beograd, 30. marca. (Izv.) V političnih krogih ste napravili stvarno natančno vnos v dnevnih voditeljih takozvanega bloka narodnega sporazuma in seljaške demokracije dr. Antona Korošca in dr. Mehmeda Spahija. Sedaj se ponolnoma potrebuje vesti, ki jih je objavilo časopisje o tem, da vlada v opozicionalnem bloku pravi nesporazum in nesoglasje. Sporazum opozicionalnih strank ne obstaja več. Takozvani »narodni sporazum« je samo še fraza. Odnosilj v opozicionalnem bloku so se tako posostali, da je treba ta blok smatrati za razcepjen. Posebno značilno je izjava, ki jo je dal dr. Špahi Zagrebškemu »Jutarnjemu listu«, v kateri zelo napada radičevec ter Jim zamerja, da niso že pred letom dni ali vsaj pred 6 meseci podali take izjave, ker bi s tem rešili pozicije opozicionalnega bloka oziroma bi podprli vlado Ljube Davidovića. — Dr. Korošec pa je s posebnim poudarkom nagnala, da smo Slovenci poseben narod. To teorijo dr. Korošec krčevalo branil. — Splošno je treba konstatirati, da so se klerikalci v Beogradu popolnoma onemogočili in da je dr. Korošec zapravil ves svoj politični kapital, ki ga je imel nekdaj v Beogradu. Klerikalci so v Beogradu izolirani. K temu je treba še pripomiti, da opozicionalni blok kot celota več ne obstaja. — Opozicionalci so samo enotni v napadih proti vladi, pa se te napade voditi vse opozicionalce zase.

To je kulturni facit poloma SLS in njene avtonomistične politike. Ta kulturni facit je neizmerno važen. Mi Slovenci smo na državnem in narodnem edinstvu interesirani ne samo življenjsko in teritorialno, marčevi tudi v gospodarskem in duhovnem oziru! Z jugoslovensko državo smo se rešili klerikalizma, ki po samopriznanju voditelja SLS nima v naši nacionalni državi eksistencne upravičenosti.

Na čuječnosti in sklenjenosti na prednini in nacionalnih Slovencov je, da zaključimo to zgodbo o propadanju klerikalizma!

Predsedniške volitve v Nemčiji.

Volitve neodločene. — Potrebne druge volitve. — Največ 10.000.000 glasov, dobil dr. Jarres, kandidat desničarskih strank. — Volitve potekle mirno. — Pri drugih volitvah bo izvoljen dr. Marx.

Berlin, 30. marca. (Wolff.) Pri včerajšnjih volitvah predsednika je bilo za 3 milijone glasov manj oddanih kakov pri državnozobrskih volivah v decembri. Socijalni demokrati, državni blok in centru so svoje pozicije obdržali. Bavarska ljudska stranka in nemška demokratska stranka ste dobili za 500.000 glasov manj, narodni socijalisti za 700.000 glasov manj in komunisti za 800.000 glasov manj.

Berlin, 30. marca. (Wolff.) Uradi rezultat predsedniških volitev je tale:

Celokupno je bilo oddanih 26.812.537 glasov. Od teh so prejeli:

dr. Jarres (drž. blok) 10.387.523;

dr. Braun (soc. dem.) 7.785.678;

dr. Held, bavarski ministarski predsednik (bav. ljudska stranka) 1.002.278;

dr. Hellpach (nemška dem. stranka) 1.565.136;

general Ludendorff (nar. socijalist) 284.471;

dr. Marx (centrum) 3.883.676;

Thälmann (kom.) 1.869.533. (Glej sliko na 3. strani)

34.152 glasov je bilo razcepjenih. Ker znača celokupno število volilnih upravičencev 38.980.000, znača udeležba v odstotkih 68,57. Za 20 % je bila udeležba letos manjša kakov pri zadnjih predsedniških volitvah. — Na podlagi uradne ugotovitve ni noben kandidat dobil predpisane absolutne večine, zato so v mislu ustave potrebowne ponovne volitve.

Berlin, 30. marca. (Izv.) Wolfsov urad objavlja situacijsko poročilo, v katerem konstatiра, da so volitve tako v Berlinu, kakov po vsej državi potekle popolnoma mirno, brez vsakega resnejšega konfliktov. Tudi volilna propaganda je bila zelo skromna. Nobena stranka ni uporabljala posebno kričeče reklame. Dopoldne volitev v Berlinu ni bila kdo v krajih živahnja. Živahnje je postala popolna. V centru in v vzhodnem delu mesta se je volitev udeležilo 80 % volilnih upravičencev. — Manjša je bila udeležba v zapadnem in severnem delu mesta. Med bismarckovci in komunisti je prišlo na več krajih do kravih spopadov. Nobena oseba ni bila težko ranjena. Večje število pa je bilo lahko ranjenih. Komunisti so nemškim nacionalistom v Moabitu zaplenili en avto. Nacionalisti so morali bežati. Intervenirati je moralna policija, ki je z umišljajkami nagnala napadaloče komuniste. V Berlinu je bilo več stav. Splošno so že na dan pred volitvami priljubili uganičeni rezultati volitev. Za Jarresa so računali, da dobi 10–12 milijonov glasov, za socijalnega demokrata dr. Brauna 8–9 milijonov, za dr. Marxpa do 5 milijonov. Naibolj značilno je, da general Ludendorff ni mogel zbrati na svojo osebo niti 1 milijona. Zelo so nazadovali nemški narodni socijalisti, ki so kandidirali generala Ludendorffia.

Berlin, 30. marca. (Izv.) V diplomatičnih krogih so pazljivo zasledovali potek včerajšnjih predsedniških volitev. Splošno mnenje je, da so volitve inozemstvu presenetile. Pri prihodnjih naknadnih volitvah je potreben relativno večina glasov. Ker pride gotovo do sporazuma med socijalnimi demokratimi, nemškimi demokratimi in centrom, je izvolitev skupnega njih kandidata zagotovljena, ker dobi nad 13 milijonov glasov, dočim nacionalistični kandidat nekaj nad 10 milijonov. Za skupnega kandidata strank weimarske koalicije bo dočlenjen dr. Marx.

Rekonstrukcija vlade.

Kraljev povratak v Beograd.
Stanovanjski zakon.

Beograd, 30. marca. (Izv.) NJ. Vel. kralj in kraljica sta se včeraj vrnila iz Kragujevca, oz. iz Topole. Kraljev prihod je v temi zvezzi z rekonstrukcijo vlade, ki je sedaj postala aktualna. Rekonstrukcija vlade se izvede v najkrajšem času. Verjetno je, da se izvrši nekatere spremembe v posameznih ministrovih. Samostojni demokratie ohramijo dosedanje število ministrskih sedežev. Imata se popolniti ministrstvo trgovine in industrije in dalje ministrstvo javnih del. — Kakor zatrjujejo politični krogi, prevzame ministrstvo trgovine in industrije samostojni demokrat dr. Hinko Krizman.

Danes poludne se sestane narodna skupščina, ki prične razpravo o proračunskih dvanajstih. Po dvanajstih

predloži vlada narodni skupščini v razpravo novi stanovanjski zakon. Kakor zatrjujejo, se narodna skupščina po rešitvi dvanajstih in novega stanovanjskega zakona odgovori. Odmor porabi vlada za to, da končno izdeli vse načrte nujnih zakonov.

MANDATI HRSS.

Beograd, 30. marca. (Izv.) V Narodno skupščino bodo pozvani namesto anuliranih mandatov HRSS tiste poslanci: za Avgusta Košutico v dubrovniškem volilnem okrožju Josip Vandekar, katerega mandat spada pod anketo, za Avgusta Košutico v zagrebškem okrožju Blaž Salomon, ki je istotno pod anketo, mesto dr. Mačka pride v zbornico dr. Ivan Lendarević, uradnik v Mitrovici, mesto Josipa Predavca, izvoljenega v Zagrebu, pride Miloš Rchar, mesto dr. Krmjevića, izvoljenega v Tuzli, mesto Ijak Antona Jojić, mesto Stjepana Radica v volilnem okrožju Maribor-Celje Janez Hrušić.

Katolicizem, pravoslavje in krščanstvo.

V pariškem »Journal des Debats« je izšlo pismo pravoslavnega metropolita Rulogila, ki se peča z razmerjem med pravoslavjem, krščanstvom in katolicizmom. Ker je pismo v tem oziru zelo jasno, zasluži, da ž njim seznamimo tudi našo javnost. Pismo odgovarja na očitek, da pravoslavje ni krščanstvo in piše: Ali je mogoče pozbudit, da je pravoslavna verišča, ki ji pripadajo Grki, Rusi, Romuni, Srbi in Bolgari, najstarejša oblika krščanstva, ki izhaja iz apostolske tradicije in temelji na sedmerih splošnih konsilijih? Do sredine enajstega stoletja je tvorilo krščanstvo še eno nerazdeljeno ento. Šele takrat se je izvršila tista žalostna ločitev, ki je oddvojila katoliško cerkev zapada od pravoslavne cerkve vzhoda. Danes se razlikuje cerkev v tem, da je ohranila pravoslavna cerkev krščanski nauk v prvotni, čisti in neizpremenjivi obliki, dokim je postavila rimska cerkev veliko vrsto novih dogem, zlasti o sv. trojici, o brezmeđnem spomenju Marije Device in o suprematiji in nemotljivosti papeže. S tem naukom o papežtu, ki je bil stari univerzalni cerkev popolnoma neznan, se je rimskokatoliška cerkev podredila zunanjim avtoritetom ene same osebe, ki nastopa kot suveren sodnik brez ugovora v vseh cerkvenih zadevah kot nekakšni Kristov vikar z absolutnimi in izključnimi pravicami. Vzhodna pravoslavna cerkev, ki sicer priznava v svoji organizaciji hujšarčni princip, odklanja ta absolutizem tako v individualni kakor v univerzalni obliki. Zanjo obstaja edini v hravnih kriterijih resnice v zavestni enotnosti ekumeničnega konsilia, ki druži v tej enotnosti vse žive krščanstvu!

Politične vesti.

Kommunizem — brez duše in srca. »Goriška Straža« se bavi v svoji sobotni številki s komunizmom, izvajajoč, da si je postavljal za svoj cilj spremembo sedanjega družabnega režima. Ta cilj hoče doseči, če treba, s krvavo revolucijo in diktaturo. Brezobzirno se morajo pohoditi vse ovire, ki pridejo na pot. To je surova in kruta miselnost. Ni več potrebno poglabljanie v vprašanja vsakdanjega življenja in tudi ne proučevanje socijalnih in drugih zadev. Trmoljavo se tišči v ospredje revolucija in diktatura. Zato pa so najširokrudnejši, najglobokejši in najnesobejnejši socijalni delavci pretrgali vezi s komunisti. Komunizem je bil odrekel tudi veri, zato je brez duše in ker odklanja tudi narodno načelo, je ostal brez srca. Komunizem je kravav in nasilen, omejen in plitev ... Tako sodijo danes o komunizmu v Gorici, kjer je sedež nadškofa, v Ljubljani pa se škofov dnevnih z največjo vremeno brati s komunizmom in sam škof je volil komuniste. Škofovo glasilo predstavlja komuniste kot nedolžna jačnja, ki ne store nobenemu nič hudega in ne zasedajo nikakih prevratnih ciljev. V Gorici pa pravijo, da zira med pristaši krščanskega socializma in

komunisti nepremostljiv prepad in da hočejo komunisti doseči svoj cilj z revolucijo in diktaturo, francoski škofje so rekle te dni, da je komunizem od vere in cerkve zavrnjen in da ne morejo imeti z njim nobenih stikov. Tako leti indirektno na ljubljanskem škofu radi zveze njegove stranke s komunistično odsodba na odsodbo. Kam vodi komunistično stremljenje, katero se je izvajalo s klerikalno pomočjo, smo videli v Ljubljani, ko se sedeži široko na magistratu klero-komunisti in izpreminali družabni red. Prava sreča za naše mesto, da se je napravilo pravčasno konec klero-komunistični brezglasoviti.

O kulturnih odnosih med Italijo in Jugoslavijo je priobčil »Il Resto del Carlino« dolg članek, katerega kratka misel je ta, da morajo uživati Italijani v Jugoslaviji vse, kar koli ukažejo v Rimu, Jugosloveni v Italiji pa so izročeni italijanski »svobodi, ki hoče bratski postopati z njimi in jih vzgajati k ljubezni do Italije v italijskem in njihovem interesu,« to se pravi: poitaliančio naj se čim prej! Jugoslovenski visokošolci iz Julijske Krajine bi ne smeli hoditi na vsečilšča v Jugoslavijo in tam dobljena spričevala ne morejo veljati v Italiji.

OSKAR H.:

Razpad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja.

S počasno kretajočim cesar dvignil glavo, zamenjeno nagnjeno nad pisalno mizo.

Ni pomoči, grof, napraviti moramo konec tem skandalom! Kako posvarilo bi pri nadvojvodji vičesar ne izdal. Tu je treba energičnih odredov. Nadvojvodinja naj se preseli v Perseburg. Bolje je, da ne ostane na Dunaju. Letovišče na kmetijti bi bo prijalo. Nadvojvodovo premestimo v eno izmed galijskih garnizij. Tam ne more napraviti mnogo škode. Samo ob sebi se pa razume, da škandal ne sme v javnost. To bi bilo zopet samo netivo za najrazličnejše glupe gvorice. Policije je treba dati navodilo, da posvari vse udeležence pri onem prizoru, da si tako premislijo govoriti v javnosti o onem dogodu.

Grof Paar je lahko prikimal z glavo. To so bile odredbe, ki se razumejo samoobsebi. Toda še nekaj je imel na srcu. Premišljevanje je vprašalo:

»Kaj pa ukazujete, veličanstvo, glede Wolkensteina?«

Cesar je napravil nepotrjavljivo krenino.

12

»Najbolje je, da mu namignejo, naj prosi za odpust iz vojske in da gre nekaj let na potovanje.« Generalni adjutant se je osmilil skromno ugovarjati.

»Grof se je v aferi vedel naravnost viteški. Izpolnil je samo svojo častno dolžnost kot kavalir. Zgolj njemu se je zahvaljevati, da je bil škandal udružen že v svojem začetku.«

»Potegnil je sabljo proti članu cesarske hiše, proti nadvojvodovi, proti generalu!« Cesar je v odklonilni kreniji zamahnij z roko.

»Niegovo viteštvu v tem slučaju ni bilo umestno. Bilo je v nasprotnosti z vojaško disciplino. Ne potrebujem nobenih paladínov, potrebujem samo svoje dolžnosti zvesto izpolnjujoče častnike v svoji armadi. Da se je grof Wolkenstein sploh udeleževal pojedin v orgij nadvojvode Ottona, že to ga po polnomu diskvalificira. Dvomin, da bi častniški zbor izgubil na njem kaj posebnega! Kakor sem že povdral, naj prosi za odpust iz armade in naj odide na potovanje.«

Generalni adjutant se je priklonal v pričo te najvišje volje. Dasi je bil mnenja, da bi Wolkenstein zaslužil za njegov nastop preje priznanje, vendar si ni več upal ugovarjati. Vedel je, da ostane cesar v svoji trmi neomačno pri že izrečeni odločitvi. Ko se je po podanem poročilu službeno priklonal, mu je cesar joščival sej segel v roko.

»Vsem grof Paar, da je Vam mladega moža

toda ne da se nič napraviti. Sicer pa sem mnenja, da zapravljate svoje človeško sočutje za nevrednega človeka.«

Tudi to pot si adjutant ni upal ugovarjati. »V službenem oziru se je vedel grof Wolkenstein brez prikorno. Da, trdim lahko da je bil vrgled vzornega častnika.«

»Mogoče,« je mimogrede pripomnil cesar, potem ima tudi njega na vesti Oton. Vsekakor je tudi on po tej aferi kompromitiran. V armadi ne more dalje ostati.«

Generalni adjutant je odšel. Cesar je vstal s stola in stopil k oknu. Mrko nagubančeno čelo je kazalo, da je razgovor ostavljal v njegovi duši neprijet odmev. Kakor je na zunaj mirno presojal dogodek, tako ga je stvar silno razburjal v notranosti, ker je računal s tem, da lahko ta dogodek postavi dinastijo v najtemnejšo luč. Dolgo je stal ob oknu in razmišljal. Bil je v skrbih za bodočnost svoje rodbine. Opotovani pojavi razkroja v krogu najblžnjih rodbinskih članov, so bili nevarni znaki degeneracije, ki bi lahko izvrzala v narodu zaupanje in ljubezen do dinastije. Da bi mogli cesarski princ brez sramu javno nastopati, to mu je bilo nepoželjivo. Plemenita bladna umerjenost v vseh pojavih življenja, mu je bila prirojena. Zato mu je bilo zopri vsako zapostavljanje dvorskih navad. Zato tudi ni imel nobenega razumevanja za impulziven, brezobzirno način življenja mlajših princev habsburške hiše.«

Majale z glavo se je vrnil k pisalni mizi, da bi tu v utrudljivem delu zadušil mrklo slutnje, ki so zasečile njegovo dušo.

V.

Pri vojem ministru.

Grof Wolkenstein po onem strašnem nastopu ni več stopil v nadvojvodovo palajo. Preveč svedokov je bilo pri onem prizoru, da bi mogla stvar ostati prikrita. Zavedal se je posledic svojega dejanja, zato ga ni čisto nič presenetil dopis vojnega ministra, ki ga je pozval v avdijenco. Ob dočeni urri se je zglasil v vojem ministruštvo. Javili so ga ministru, ki ga je takoj prijazno sprejel, mu ponudil storitelj z njim govoriti.

»Mučno nalogo imam, toda izvesti moram po ukazu vojaške pisarne njegovega veličanstva. Zdi se mi, da nama ni treba razglabljati zgodbo.«

Grof Wolkenstein se je lahko sklonil v naslonjalu. »Ekscelenca, imate mi pač sporočiti, da naj na ukaz njegovega veličanstva vložim prošnjo za odpust iz armade. To prošnjo sem že napisal. Imam jo pripravljeno doma na pisalni mizi in jo odpošiljem takoj, čim se vrnem iz te avdijence. Vzroki za ta korak so diskretne narave in na željo Vaše ekscelence lahko o njih molčiva.«

Minister je z lahnim usmevom izrazil svoje priznanje, da mu je grof z razumevanjem položaj tako zelo olajšal njegov težaven posel. Zrl je v Wolkensteinu samo še stanovskega tovariša in nič več oficiria.

Itrija : Primorje 6 : 0 (5 : 0).

Z veliko reklamo napovedana prvenstvena tekma Itrija : Primorje se je vršila včeraj pod zelo neugodnimi vremenskimi razmerami. Dopolne in popolne do tekma pred tekmo je bilo kakor iz škafa in razmečalo igrišče, da je onemogočilo regularni potek te zanimive prvenstvene tekme. Tudi obisk je bil zaradi te vremenske nujnosti minimalen. Zbrali so se samo okoli prijateljih obeh klubov, ki so se prvi polčas primeroma mirno držali, v drugem polčasu pa žal pri malenkostni v uradno se nedognanem incidentu vdrl na igrišče ter 13 minut pred zaključkom igre povzročili odzivnega sodnika. Za teh 13 minut se bo ta prvenstvena tekma nadaljevala pri drugi prilikti.

Tekma sama ni prinesla baš zaradi govorov navedenih vremenskih in igriščnih razmer, ampak predvsem le po nepravilnosti v tem, da je igrači in trenerji včeraj videli ambicijo in pogon, ki ga letos pri tem mostu še nismo opazili. Zlasti se je izkazala kritika vrsta, dočim na polčas ni predvedel lepe kombinacijske igre kakor tudi na drugi razred, ki se pa pri tem po mestu nujnosti sportnih veščakov v Julijski Benediciji preveč poslušuje telesne nadmočnosti. Tako so igralci tega kluba razbili vratarju iz Poje nosno kost, v Trstu pa Dunajčan Beer, ki igra pri Pro Gorizia, težko ranil Dunajčana Kalisch, ki igra pri triški Ederi. Triški podzvezek, ki upravlja drugi razred, je tudi sicer bolj na roku Pro Gorizia in igralce, ki jih navedeni pregeškom, ostavil nekaj zavrnitev. Proti temu se je sedaj pojavil splošen odpor in v triškem »Il Piccolo della sera« zahteva neki sportnik na italijanska federacija kratkomalo raspusti triški drugorzadni podzvezek, naj nadaljuje utrije telesno prvenstveno tekmovanje drugega razreda in na končno postavi do nadaljnega federalnega komisarja. Kriza je odprt. Radovljeno smo, ali se bo federacija odločila na takem določenem sklepom.

Primorsko moštvo je bilo s slabim igriščem zelo handicirano. Na slabem terenu je obrazovalo delo teže in izprena v tem oziru se je tudi včeraj pokazala v drugem polčasu, ko je Itrija na obsežnem igrišču zabilo samo en gol. Tudi je Primorje včeraj nastopilo z dvema rezervama, za katerih je bila Vidica, kjer je igral zelo slab. Kakor tudi na drugi razred, ki se pa pri tem po mestu nujnosti sportnih veščakov v Julijski Benediciji preveč poslušuje telesne nadmočnosti. Tako so igralci tega kluba razbili vratarju iz Poje nosno kost, v Trstu pa Dunajčan Beer, ki igra pri Pro Gorizia, težko ranil Dunajčana Kalisch, ki igra pri triški Ederi. Triški podzvezek, ki upravlja drugi razred, je tudi sicer bolj na roku Pro Gorizia in igralce, ki jih navedeni pregeškom, ostavil nekaj zavrnitev. Proti temu se je sedaj pojavil splošen odpor in v triškem »Il Piccolo della sera« zahteva neki sportnik na italijanska federacija kratkomalo raspusti triški drugorzadni podzvezek, naj nadaljuje utrije telesno prvenstveno tekmovanje drugega razreda in na končno postavi do nadaljnega federalnega komisarja. Kriza je odprt. Radovljeno smo, ali se bo federacija odločila na takem določenem sklepom.

Gorizia, ki je lani po naključju ostala v

drugem razredu ter bo šele letos prestopila v drugo divizijo. Ti klubovi goje že kombinacijo, razpolagajo z dobrimi streliči iz vsega položaja, z učinkovito obrambo. Njihova glavna moč je dobra takтика, hitrost in pa določeno pozicijsko igranje. Vse klubove pa diči neka pri nas popolnoma neznan strast, ki nadomešča izdaten, sistematičen trening in vzdolje v divjem temu najmočnejši nasprotnike. Tudi tekme manjših vrstov je bila zelo zavzetna in poine napetih izprememb bila radi hitrosti, urnosti ter mladostno svetje strasti do igranja. Razen tega je tudi občinstvo, ki priganja svoje igralce k takim igram. Jasno je, da se pri tolikih strasti morajo pojavit spori in neusoglasja. In ta so tudi letos izboljšani v nogometni organizaciji Julijski Benedicija. Povod za te spore je dala goriska Pro Gorizia, ki skuša naravnov s ozirom na svojo jakost priči. Tekma sama ni prinesla baš zaradi govorov navedenih vremenskih in igriščnih razmer, ampak predvsem le po nepravilnosti v tem, da je igrači in trenerji včeraj videli ambicijo in pogon, ki ga letos pri tem mostu še nismo opazili. Zlasti se je izkazala kritika vrsta, dočim na polčas ni predvedel lepe kombinacijske igre kakor tudi na drugi razred, ki se pa pri tem po mestu nujnosti sportnih veščakov v Julijski Benediciji preveč poslušuje telesne nadmočnosti. Tako so igralci tega kluba razbili vratarju iz Poje nosno kost, v Trstu pa Dunajčan Beer, ki igra pri Pro Gorizia, težko ranil Dunajčana Kalisch, ki igra pri triški Ederi. Triški podzvezek, ki upravlja drugi razred, je tudi sicer bolj na roku Pro Gorizia in igralce, ki jih navedeni pregeškom, ostavil nekaj zavrnitev. Proti temu se je sedaj pojavil splošen odpor in v triškem »Il Piccolo della sera« zahteva neki sportnik na italijanska federacija kratkomalo raspusti triški drugorzadni podzvezek, naj nadaljuje utrije telesno prvenstveno tekmovanje drugega razreda in na končno postavi do nadaljnega federalnega komisarja. Kriza je odprt. Radovljeno smo, ali se bo federacija odločila na takem določenem sklepom.

Letos teka se je predlagalo v tlakovanju tudi Bleiweisovo cesto. Res je, da so ljubljanske ceste zvezčna netlkovanje in bi bilo priporočati najbolj prometne žile čimprej tlakovati.

Vrhuta teka se je predlagalo v tlakovanju tudi Bleiweisovo cesto. Res je, da so ljubljanske ceste zvezčna netlkovanje in bi bilo priporočati najbolj prometne žile čimprej tlakovati. Tudi pri

Pismo iz Prague.

29 marca.

Važni zakoni, sprejeti v končnem zimskem parlamentarnem zasedanju. — Italijanski fašisti v nemškem kazinu. — Češka zmaga v Ihlavi. — Nagrada tovarnarja Hanuša Karlika. — Jadranska razstava.

Jesensko zasedanje se je končalo 21. marca, toda ni se posrečilo rešiti ves dočleni delovni program. Posebna njegova težka naloga, predloga o Narodni baniki, se je morala odložiti na spomladansko zasedanje, ki se prične 31. t. m. Ta predloga se reši takoj v prvih sejah, na kar pride na vrto vprašanje nadaljnje državne podpore gradbenemu gibanju potom davčne reforme.

V zadnjih sejah je sprejela zbornica nekaj važnih zakonov. Vojaški obvezanci trpe vsled vršenja vojaških vaj čestotrat skodo v svojem civilnem poklicu. Temu odpomore baš odobreni zakon (v zbornici in senatu) o varstvu službenega razmerja v času orožnega vežbanja. Na velike težkoče je zadel zakon v obrambo najemnikov, ki bo sedaj veljal tri leta in ne več samo eno leto. Bistvena izpremembra v njem je odprava prispevkov s strani najemnikov za popravljanje hiš; namesto teh je uvedeno 10% zvišanje najemnine za prvo leto, 20% za drugo leto in 30% za tretje leto veljavnosti zakona. To zvišanje ostane neobdobjeno. K temu zakonu je bil sprejet še dodatek o odlogu eksekucne odpovedi stanovanj, t. zv. »lex Meissner«.

V zadnjem sojalu je sprejela zbornica konf. s katerim se dovoljujejo plačani dopusti 6–8 dni delavcem, trajno nameščenim najmanj 10 let. Boj za sprejem tega zakona je bil zelo težak, ker so se ga branili delodajalci, povdarjajoč, da pomeni na novo breme.

Poletnih sedem ur je trajala burna seja o zakonu gledé praznikov. Nekateri slovenski dnevi so prišli ob svoja imena. Zakon ne pozna Husovega dne 6. julija, marčega zgorj število in mesec »6. julija«, in enako tudi samo »5. julija« (sv. Ciril in Metod) ter »28. septembra« (sv. Vlach). Ta rešitev je posledica kompromisa, ki pa ostane le mrtva črka zakona, kajti Sroke ljudske vrste ostanejo pri svojem »Husovem dnevu«, po zakonu predpisano označenje ugašja le klerikalnim krogom, kateri so to izsili.

Senat, ki je tudi že končal svoje zimsko zasedanje, je potrdil v zadnjih sejah same termiške predloge, druge pa odložil na spomladansko dobo. Med temi je tudi dodatek za krštevje k uradniškemu zakonu, po katerem bi se imeli državnini nameščenem dne 1. aprila izplačati doklade in remuneracije, kakor jim je bilo objavljeno. Senat je hotel tako protestirati proti temu, da se mu tako važne reči dostavljajo šele v zadnjem trenutku, pa bi se bil že lahko oziral na potrebe uradništva.

J. K. S.

Prosветa.

Revertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 20. zvečer.

Pondeljek 30. marca: Zaprt.

Torek 31. marca: Zaprt.

Sreda 1. aprila: Izgubljene duše. Red F

Četrtek 2. aprila: Vdova Rošinka. Red D

Petek 3. aprila: Zaprt (generalna va-

ta).

Sobota 4. aprila: Lizistrata, premjera.

Izven

Opera.

Začetek ob pol 20. zvečer.

Pondeljek 30. marca: Zaprt.

Torek 31. marca: Don Pasquale. Red E

Sreda 1. aprila: Don Juan. Red B

Četrtek 2. aprila: Zaprt.

Petek 3. aprila: Boheme. Red A

Sobota 4. aprila: Mignon. Red C

*

— M. Z. — Tucičev Golgot (3 kratki akti) so zopet vzeli na repertoar.

Z govorom gledališča spisana popravljena filozofija. In čemu bi nam ravno lahkoživi Tucič pridobil kloštersko moral? Vrhutega eno izmed mnogih možnih rešitev problema o ničnosti sveta. Stvar ne zanimala, le njena teatralika učinkuje.

Igrali so cisto dobro. Zlasti se je Rogačev glavni vlogi posvetil o sebi lastno vrednostjo. Omeniti je Skrbniška kot Krista (le tempo preveč razteza, kadar kaže svečane vloge). Kralj kot priorja. Pluta kot zabavnega samostanskega vratnika, in Rogačevski kot edino žensko vlogo. Tudi Lipa h. Drenovec itd. so svoje male vloge v redu odpravili.

Arhitekt prof. Kregar je igri dal simbolistično opremo. Pred pari leti je bila naturalistična, a dobra. Sedanča bi bila tudi morda dobra, če bi bila v četrem gradivu eksaktne izvedene. A je preberaška. Najboljše na vsem je še monumentalni kamnitni križ 1. in 3. akta, s sedežem za priorja ob vnožju. Kregar je obe dekoraciji, samostansko in salonsko, koncentriral kakor vizije na sredi odr. Vse drugo pa so črni zastori, neutralnost. Dobra misel. Samostanska dekoracija, kamenito-bela v črem prostoru, je tudi v barvi dobra. Tudi menihi so belo-črno oblečeni. To je mirna, krepka enota. V drugi dekoraciji pa pogrešamo okusa. Pestrost barv naj pač znači pestrost in neumerenost življenja? Toda v umetniškem predstavjanju take misli zahtevamo vendarle enotnost, sloga. Disharmonije življenja ni treba izraziti s tem, da nameščam skupaj barve, ki se kolijo. Ali pa vseeno? Meni bi bolj prijeli gotovi barvi enoto, podrejene dekoraciji, nego pa divan z velikimi rumenimi kvadrati, ki se izmenjavajo z modro črastimi; zraven pa blazine vseh mogočih barv in nad njimi svetlinški senčnik v kričeče rdeči in modri barvi, ki na svoji vajljivosti vse drugo optično

V praski nemški kazino je prišlo preteklo nedeljo dopoldne okoli 30 fašistov v črnih srcačah, med njimi je bila tudi neka mladenka in dva izmed njih skupno z ono mladenko so pozvali burše, da ostanijo svoje trakove in čepice. Ker tega niso storili, so pritekli še ostali fašisti in buršem raztrgali čepice. Češki tisk je po večini ta nastop italijanskih fašistov obošil. Služaj pa lahko služi kot opomin Nemcem, ki postajajo vedno predznejši ne le v privatem v grovskem, marveč tudi v političnem življenju.

Na Moravskem je pri občinskih volitvah 22. t. m. padla poslednja nemška trdnjava, Ihlava, veliko mesto na češkomoravskem visocini, ki je imela tudi še po prevrati nemško nadvlado. Češka zmaga je toliko pomembnejša, ker je imela Ihlava vodilno pozicijo v ponemčenem illavskem narodnostenom otoku. Pri volitvah leta 1920. je bilo izvoljenih 23 Nemcev in 19 Čehov, sedaj pa je v mestnem zastopu 25 Čehov (s tremi češkimi komunisti) in 17 Nemcev (z jednimi nemškim komunistom).

Vodilni duh in činitelj češkega sladkornega tovarništva, častni doktor teh. ved Hanuš Karlik je doživel 23. t. m. 75 let. Pridobil si je velike zasluge za razvoj našega sladkornega tovarništva tako po znanstveni kakor po praktični strani, zato pa so češke sladkornevarne korporacije dogovorile, da ustanove »Nagrada Dra Hanuša Karlika«. V to svrhu so polezile sladkornotovarske korporacije pri Narodno-gospodarskem zavodu in pri Češki akademiji ved in umetnosti 1,700.000 Kč. Obresti od tega kapitala s svoto 90.000 Kč se bodo vsako leto izplačevali onemu državljanu čsl. republike, ki si pridobi z znanstvenim, preiskovalnim, praktično inženierskim, podjetninskim delovanjem ali v javnih in privatnih službah v stroki industrije, pridelateljstvu, gospodarstvu ali socijalne politike odlične zasluge za napredok narodnega gospodarstva v republiki, zlasti pa v industriji. Nagrada dr. H. Karlika je največja nagrada, katera lahko dosežejo naši preiskovalci, tehniki in narodni gospodarji.

Jadranska razstava je bila otvorjena 21. t. m. v navzočnosti jugoslov. charge d'affaires Nastasijevića, gen. konzula Rašča, konzulovega nam. Dočišča in Krajevja, kult. attachéja dr. Prohaska in drugih. Razstava zavzemala dva prostora v poslopju ženske produkcije zvezne v podlagu lep pregleđi kopaliških mest na Jadranu in dalmatinskih krajev na slikah, fotografijah, razglednicah, informačnih brošurah, Razstavo je posetilo številno občinstvo, tudi veliko oziral na potrebe uradništva.

J. K. S.

Sedem predsedniških kandidatov v Nemčiji.

Od leve na desno: I. vrsta: — LUDENDORFF, JARRES, HELD; II. vrsta — MARX, HELLPACH, BRAUN, THALMANN.

opereto. Vendar po neprimereno bolj umetniškem in nedoseženem. »Sevilskem brivcu« ne pomeni skoraj prav nič. Navzici temu bi »Don Pasquale« lahko bolj učinkoval, ako bi režija hotela vse stvar nekoliko predelati. Predvsem mora zadnji dve slike združiti v nedeljencu aktu, kakor to velika gledališča v novejšem času povsod delajo. V 3. in 4. n. pr. monakovska nacionalna opera rusti sobo iz 2. akta z nekoliko bogatejšim mobiljarjem (Norina pač zahteva prenovitvijo). V ozadju je zelo širok zastor ali okno, kot je že pri nas, ki se v teku akta odpre in odkriva širok razgled na vrt. Tam je široka terasa, kjer se Norina in Ernesto snideta in kjer ju skušata zalotiti Don Pasquale ter Ernesto in jih povleči v sobo. Izpremembra in še s prav doiglo pavzo opero ubije. Samo zadnja slika za sebe je popolnoma prazna in uniči vsak zaokrožen včas. Tempo je geslo vse opere. Tudi odmor med izpremembama prvega akta ne sme trajati četrt ure. Poleg vsega tega naj bi ne črtali toliko, da hoče opera obdržati značaj svoječasnega italijanskega lica. Ako pa ne, tedaj črte ne pomenijo nikake škode.

V splošnemu ima opera nekoliko posrečenih komičnih scen in se ima v prvi vrsti zahvaliti krčevitom naporom Zupanom iz vloge iztisniti kolikor mogoče največ humorističnega soka za dovolj meddi uspeh, zlasti pri mladincih. Zupan pa ni samo igral, temveč je tudi prav dobro pel, kar je končno pri operah tega časa glavno. In Donizettijevo petje ni lahko. Zahteva izvezbenega pevca v koloraturnem smislu in gornji tehniki. — Šibrelj (Malatesta) me je celo presestil. Pel je dovolj živahn in hvalevredno sigurno, kolorature so bile sicer nekoliko meglene, a v splošnem je za Don Pasquala na svojem mestu. Banovec (Ernesto) postaja za naš oder od dne do dne dragoceniji. Razen v duetu zadnje slike je bil pevski prav zadovoljiv, sicer nekoliko preveč patetičen, raztegnjen, vendar bi nas pevski popolnoma udobrovil, da bi se otrezel treme in ko bi bila njegova njegova igra svobodna, okretna, lahka. Bolej se, da se preveč ne privadi nekaterek ročnih in telesnih gibov, ki lahko postanejo manjšina. — Lovščeva je bila pevski najboljša izmed vseh. Nekoliko šibka semtertan celo za naš orkester, a v celoti vse hvalevredna. Žal, da iz svoje igralske vloge ne more bogejkav narediti in spominja vsled ne precej na Rosino. Zbor ima neznatno vlogo, ki jo je izvedel dobro. Plesanje in skakanje v smislu nemške operete ni na mestu. Režija je skušala operi kolikor se je dalo ustrezči. Vendar bi nujno svetoval izpremembu, kakor že povedano, v zadnjem aktu ukiniti. Prevod g. Bučarja ni prav povsod voren, toda za »Don Pasquale« ni baš to prepotrebno. G. Neffat je vodil opero muzikalno živahn, temperamentno in spretno. Želim pa mu vendarle kmalu hvaležnejšega dela. Orkester je popolnoma zadostoval.

— Jubilej pisatelja dramatika Petra (Pecije) Petrovića v Zagrebu. Pecija Petrović se je rodil 1877. leta v Liki. Po končanih srednješolskih študijih iz Bergama, ki je Rossinija hote kopiral, kar smo zlasti v »Don Pasquale« v soboto izlahka opozvali. Ustvaril je do 70 oper, po večini enodnevnic. Njegova glasba je površna, brez vsake poglobitve. Melodični moment se le izredno ozira na individualiziranje ali celo na slikanje konfliktov, hodi svojo lastno pot in se izgubi v puščavi z banalnostjo, ki je celo pri prosluhit neapolitanskih operah nenavadna. Donizetti je zanemaril ritem kot oživljajoč faktor, še bolj pa instrumentalno barvanje. Po večini je v orkestru spremjal petje z monotonskimi akordi, šablonskimi daktiškimi in trohejskimi škandiranji, kantilene so po večini trivijalne in površno izdelane, homofonsko delo postane polagonično enolično, dolgočasno. Semtertan vstavlja pevske točke, ki so zunanjih vrednosti. Izmed njegovih resnih oper se sliši semtertan »Ljubezenski napitek« (Elixir d'amore), »Lucrezia Borgiae«, »Lucia Lamermorska« in »Favorita«, boljši sta njezini za Pariz komponirani komični operi »Hercika regentica« in v svoji naslovni vlogi komični »Don Pasquale«. »Don Pasquale« naj viri nas služi menda kot nadomestilo za

opereto. Vendar po neprimereno bolj umetniškem in nedoseženem. »Sevilskem brivcu« ne pomeni skoraj prav nič. Navzici temu bi »Don Pasquale« lahko bolj učinkoval, ako bi režija hotela vse stvar nekoliko predelati. Predvsem mora zadnji dve slike združiti v nedeljencu aktu, kakor to velika gledališča v novejšem času povsod delajo. V 3. in 4. n. pr. monakovska nacionalna opera rusti sobo iz 2. akta z nekoliko bogatejšim mobiljarjem (Norina pač zahteva prenovitvijo). V ozadju je zelo širok zastor ali okno, kot je že pri nas, ki se v teku akta odpre in odkriva širok razgled na vrt. Tam je široka terasa, kjer se Norina in Ernesto snideta in kjer ju skušata zalotiti Don Pasquale ter Ernesto in jih povleči v sobo. Izpremembra in še s prav doiglo pavzo opero ubije. Samo zadnja slika za sebe je popolnoma prazna in uniči vsak zaokrožen včas. Tempo je geslo vse opere. Tudi odmor med izpremembama prvega akta ne sme trajati četrt ure. Poleg vsega tega naj bi ne črtali toliko, da hoče opera obdržati značaj svoječasnega italijanskega lica. Ako pa ne, tedaj črte ne pomenijo nikake škode.

— Čimprije zopet povrne k delavcu in kmelu, k viru svoje moči. Pecija Petrović je sista priprtega kmetskoga naroda, pa ne more niti kot pisatelj dramatični čuti družbo od onih, ki so ga rodili in med katrimi je dorastel. To je dokumentiral v svoji dramah. Pecija je pesnik, lirik, ki nimo govoril o mukah in o trpljenju svojih ljudi, ki jih pozna v tančine, prav v srcu in v duši, ker je njihov. Prav tako temeljno pozna tudi njihovo veselje v njihovem zdravju. Žal, da je zelo širok zastor ali okno, kot je že pri nas, ki se v teku akta odpre in odkriva širok razgled na vrt. Tam je široka terasa, kjer se Norina in Ernesto snideta in kjer ju skušata zalotiti Don Pasquale ter Ernesto in jih povleči v sobo. Izpremembra in še s prav doiglo pavzo opero ubije. Samo zadnja slika za sebe je popolnoma prazna in uniči vsak zaokrožen včas. Tempo je geslo vse opere. Tudi odmor med izpremembama prvega akta ne sme trajati četrt ure. Poleg vsega tega naj bi ne črtali toliko, da hoče opera obdržati značaj svoječasnega italijanskega lica. Ako pa ne, tedaj črte ne pomenijo nikake škode.

membri ustanovi v veliki dvorani hotela Union dobrodolni koncert, pri katerem so delujejo slednje odlične moči: opera pevka gdč. Rozumova, konservatorijska profesoška Marija Švajgarjeva, klapnik Balatka kot spremljevalec, znani izvrstni Slovenski kvartet (gg. Banovec, Pečenšček, Završan in Zupan) ter šolski orkester Glasbene Matice v Ljubljani pod vodstvom prof. Karla Jeraja. Spored je skrbno izbran ter bo nudil poleg svoje zanimivosti tudi lep umetniški užitek. Predpredaja vstopnic za to dobrodelno prireditve v Matični knjigarni.

663-n — Pevski zbor Glasbene Matice. Ta in prihodnji teden se vrše detajljne vaje v tem le redu: Torek in četrtek ob 18.15 alt, ob 20. bas. Sreda in petek ob 18.15 soprani, ob 20. tenor. Prosimo točne in polnočtevne udeležbe. Danes je zborova šola v sobi št. 17. Gospoška ulica. Odro.

Julijnska krajina.

— Sportna prireditve. Sportni klub »Julijnski« v Trstu je v prihodnji teden se vrše detajljne vaje v tem le redu: Torek in četrtek ob 18.15 alt, ob 20. bas. Sreda in petek ob 18.15 soprani, ob 20. tenor. Prosimo točne in polnočtevne udeležbe. Danes je zborova šola v sobi št. 17. Gospoška ulica. Odro.

— Nova Dobav, fašistovska glasilo v Gorici, je pričela zopet izhajati. Pa pravijo da ne za dolgo, ker fašizem med Slovenci izkušuje velik deficit

Gospodarstvo.

Vinko Heinrichar:

Kako bi omilili krizo v lesni trgovini in industriji.

Med nekritično publiko je začel ravnatelj Izvozne banke na zadnji skupščini Narodne banke, ko je izjavil, da so današnje krize v lesni trgovini in industriji krivi predvsem prizadeti krogi sami. Ali je potreba g. ravnatelju še posebej dokazovati, kdo omogoča oto oskrobočno tarifno in carinsko politiko, ki napravlja, da je rumunski les v Srbiji in Macedoniji cenej kot pa naš domači? Ali so res trgovci krivi, da morajo prodajati les pod lastno ceno, da poplačajo horendne obresti, obresti, ki so tako visoke tudi vsled precejšnje krize baš Narodne banke. Ali je res nesposobnost naših producentov zakrivila davčna bremena, ki tirajo podjetja v direkten konkurenco in prizadevajo s tem gospodarstvu neprestane tresače, ki nikar ne pospešuje sanacijo našega javnega življenja. In slednici, ali so izvoznarji povzročili skok naše valute, skok, ki je samo zunanj in liktven, dokler ne gre vsporedno z njim tudi njegova izboljšana kupna moč v notranjosti. Ne lesne producenti zadene samo ena krivida: da so tako lahkomiselnno desorganizirani, da ne zamorejo niti v najmanjšem obsegu vplivati na cene z organizacijo nakupa in prodaje, da ne znajo primerno nastopiti proti davkom, to je njih velika krivida, ki se tudi maščuje nad njimi, vse drugo pa so stvari, vse preje, kot pot odvisne od osebne sposobnosti naših producentov. Po ostalih oržavah, kjer poznaš pomen gospodarstva, je povsem naravno, da se ne prepriča poginu najbolj važnih panosov narodnega gospodarstva, ampak se jih s smotreno ekonomsko politiko in z direktno intervencijo podpre. Pri nas pa je treba šele dokazovati, da gospodarske krize niso izmišljene špekulantov možgan. Pri nas moramo redajno činitiše šele uverjati, da je radična pomoč v interesu vseh, ko je že zadnja ura. In vendar je potrebno samo malo razumevanja, pa bi se daš pomembno vplivati na ves razvoj.

Predvsem mora apelirati žagarska industrija in lesna trgovina na finančno upravo, da ta pri odmeri davkov postopa v skladu s pravnim stanjem v teh strokih. Finančni upravi najbreži ni znano, zaksi se lesni producenti niso že preje v večji meri pritoži proti očividno previšku odmerjanju davkov. V prejšnjem članku sem že omenil, da oni sami niso takoj spoznali fikativnosti in relativne vrednosti svojih dohodkov. To je eden izmed vzrokov. Drugi pa je, da predvojna lesna trgovina nã redno vodila knjigovodstvo. Ravno knjigovodstvo pri lesni manipulaciji zahteva veliko strokovnega znanja in tega v večini slučajev radi nezadostne naobrazbe ni bilo. In ker niso na podlagi pomanjkljivih knjig mogli dokazati svoj pravilni zaslužek, so raje trpeli, da si ne naklopijo neprilik ře radi nepravilnega knjigovodstva.

Nic manj važen apel naj velja ministru prometa. Ravno te dni smo čitali, da ima železniška uprava preobilico odprih voz in da so dohodki prevoza od dne do dne manjši. In to je naravno. Ni vsa modrost v navljujanju tarifov navzgor, ne, to je celo najslabša modrost, ker z znižanjem tarifov dosežemo večji prevoz in je vsled tega znižanje dohodkov izključeno. Les pa še sploh ne prenese visoke vozovne pristojbine, ker zavazane že mala vrednost veliko prostornimo. V času konjunkture, ko se je največ delalo, je poleg vsega primanjkovalo železnični še vagonov in tako je tudi direktor krijev današnjega pomanjkanja gmotnih sredstev v lesni trgovini. Ali bo ministrstvo hotelo pomagati sebi in vsemu gospodarstvu z znižanjem pristojbin za prevoz in izvoz?

Tudi na enako upravno škemo moram v tej zvezzi se posebej opozoriti. Naj se čimprej ukinete sistem uverjen, Država ne potrebuje več valut za držanje dinarjevega kurza, tudi ne zasluži pri celu proceduri piti pare, pač pa so zdrženi z nabavo te uverjen za trgovca precejsnji Izdari, ki gredo v dobro edino bankam, ki si zaračunajo provizijo.

Mnogo priporome k samemu lahko tudi Narodna banka. Med tem, ko so že itak skrajno omejeni krediti tega zavoda za privatne, se isti še stalno krijejo. Bankam pa so se dovoljevale velike svolte, ki so jih te uporabljajo za nadaljnja posojila ter pri tem zasluži 10 do 12%. Naj tudi Narodna banka upošteva sedanje kritično stanje lesne produkcije ter naj da trgovcem možnost, da vzdruži, da ne bodo prisiljeni pridajati za vsako ceno. Ali ne bi dajalo Narodna banka tudi kredite na skladisti, in zaloge? Da cene lesu v Italiji niso skoraj poskodelo, so zakrivili predvsem prisilne prodaje manjših trgovcev v naši državi. Ako se bi našemu producentu dovolilo primerni krediti na zaloge, bi mogli upati, da cene v Italiji v kratkem narastejo in s tem bi bila slovenski lesni industriji omogočena eksistensa.

Nadalje bi se moralna uprava državnih gozdov pri prodaji lesa iz teh ozirat v prvi vrsti na žage, ki so direktno navezane na ta les in naj bi se opustilo naknadne osebne dražbe, kjer se skuša s konkurenčnimi triki izprečati iz domačega podjetnika, ki je popolnoma navezan na ta les, cene, ki jih more nuditi še spekulant.

To so, poleg prepovedi uvoza izdelanega lesa v Jugoslavijo v glavnem oni najni ukrepi, ki bi lahko zmanjšali krizo in obvarovali lesno produkcijo pred poginom. Komur je naše gospodarstvo pri srcu, bo moral storiti vse, da se tudi izpelje. Ali je odveč apel na ministra - krajana ter na poslanice iz Slovenije, da tudi oni zastavijo ves svoj vpliv v blagor gospodarske okrete svoje ožje domovine?

— Sladkorna produkcija in cene sladkorja. Zadnje tedne so cene sladkorja nemalenje — dales. Vseeno pa je sladkor

pocenil, je v tem, da je dosegla sladkorna produkcija okrog 95% (lani 72%) predvojne produkcije. Celokupno stanje sladkorne industrije tripli vsled tega, ker je v Rusiji doseglo še 32, na Poljskem 75 in v Nemčiji 70% predvojne produkcije. Zedinjene države so proizvajale lani 178% predvojne produkcije, Italija celo 200, Belgija 151, Nizozemska 133, Češkoslovačka 113, druge države pa 132%. Dočim je bilo v kampaniji 1923–24 izdelano samo 59 milij. kg sladkorja, znaša pridelek letoski kampanje do 31. januarja 1925 — 76.7 milij. kg. Porast znaša torej 30%.

IV. občni zbor Obrtne banke Ljubljani.

Obrtna banka v Ljubljani je imela dne 24. t. m. v posvetovalnicu Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani svoj IV. (četrtni) redni občni zbor. Udeležilo se ga je kako lepo število delničarjev, ki so reprezentirali v celem 26.657 delnic, odnosno 2061 glasov.

Predsednik g. Fran Kavčič je otvoril zborovanje, pozdravil vse navzoče delničarje, predvsem vladnega komisarja g. ministriškega tajnika Franca Mramorja in g. notarja dr. Andreja Kuharja, ki je obenem vodil zapisnik in v kratkem jedrnatemu govornu podal poročilo upravnega sveta o poslovovanju za leto 1924. Nadzorstveno poročilo je podal ravnatelj g. Ivan Mikuš. Poročilo upravnega kakor tudi nadzorstvenega sveta je bilo od vseh navzočih delničarjev brez ugovora v izobrazovanju sprejeti, ter sta se predložena bilanca in zaključni račun zgube in dobička soglasno odobrila, upravnemu kakor nadzorstvenemu svetu pa je bilo poslavljeno.

Kakor posnemamo iz letnega bilančnega poročila izkazuje bilanca k 31. decembru 1924. slednja aktiva: Gotovina v blazah Din 660.674.09, varuh Din 106.839.71 menice Din 337.750, vrednostni papirji Din 286.702.75 predvsem na vrednostne papirje Din 184.102.22.50, dolžniki Din 16.101.631.58, inventar Din 95.730.63; Pasiva: Delniška glavnica Din 2.000.000, rezervni fond Din 410.429.21, pokojniški fond Din 80.000, vloge na knjizice Din 4.864.490.56, upravi Din 10.011.524.63 neizplačana dividenda Din 6.886.50, prehodne postavke Din 177.681.36, čisti dobiček Din 222.939.

Predlog upravnega sveta, da naj se izplačuje za leto 1924. 9% dividenda, je bil soglasno sprejet. Nato so se vrstile volitve in je bil soglasno izvoljen dosedanji upravni svet s kooptacijo dvanajstega člena upravnega sveta g. V. H. Rohrmanna, kakor tudi dosedanji nadzorstveni svet.

Po končanih volitvah v upravni in nadzorstveni svet je podpredsednik g. Hanuš Krofta v kratkem govoru in jasnih besedah očrnil vse prilike in razmere na denarnem in valutnem trgu v problemu letu, katere so pretresljivo vplivale na zastoj razvoja v našem gospodarstvu, pri čemer so bile pripravljene skoraj vse strokne industrije, kakor tudi do malih izjem vse stroke obrtnega stanu in s tem v zvezi enako posamezni denarni zavodi več ali manj. Vsem tem očitom, da je bilo treba prilagoditi in tako smo bili prisiljeni na eni strani zvišati obrestno mero našim vlagateljem, povečali so nam davki in rezilki stroški: na drugi strani smo morali ostati v svrhu zaščite malih obrtnikov pri cenejših kreditih. Iz vseh teh razlogov je jasno, da smo vsled tega plačali svojim delničarjem za poslovovanje leta 1924. manjšo dividendo kakor v prejšnjem letu. V nadaljnjih izvajanjih je podpredsednik g. Hanuš Krofta omenil zasluge, ki sta si jih stekla v obrtništvu naš upravnemu svetetu g. Engelbert Franchetti in podpredsednik g. Jakob Zadravec ter ju prosil, da požrtvovano tudi v bodoče posvečata svoje priznane zmožnosti v blagobitju obrtniškega stanu in stojita ob strani s svojimi nasveti našemu zavodu.

Za izvajanja se mu je zahvalil predsednik g. Fran Kavčič, izrekši zahvalo ustavnitelji našega zavoda Ljubljanski kreditni banki, katera je bila ob vsaki priliki našemu zavodu ob strani, nakar je zaključil tudi uspelo zborovanje.

— Trg jačec. Ker se bitajo velikonočni prazniki, je povpraševanje čedalje večje in zato so tudi cene nehnale zcene. Domače cene na debelo varirajo med 0.50–0.90. Izvoz je bolj slab. Največ jačec izvazamo v Švico. V Švici in Nemčiji se prodaja naša jačca na bazi 130–140 Šv. fr. zabolj Franco Buchs ali Solnograd. Na Dunaju se platujejo jačca po 1150 ak, v Londonu pa po 11 šilingov za 120 komadov. Madžarsko blago notira 140–142 zl. mark ab nemška meja. Zapadno – gališko blago notira 100–102 zl. marki, vzhodno-gališko pa 104–106. Tendenca je mirna.

— Poljedelska razstava v Pragi (Maj 1925.) Kakor vsako leto, priredi tudi letos Poljedelsko udruženje Češkoslovačke republike v Pragi v velikem obsegu znan poljedelsko razstavo v Pragi od 15. do 31. maja. V okvirju te razstave bude tudi priredjena razstava poljedelskih strokovnih časopisov, na kateri bodo zastopani vsi časopisi poljedelske stroke iz Kraljevine SHS, posebno iz Slovenije (Kmetovalec, Sadjar in vrtnar, Lovec, Slov. Ščedlar in razne druge strokovne publikacije). Splošna poljedelska razstava bo razdeljena na razne skupine, kakor: rastlinstvo, poljedelstvo sploh, gozdarstvo (varstvo gozdov), živilstvo, poljedelska industrija, poljedelski stroji, zadržništvo, poljedelsko gradjevinstvo itd. Poleg že omenjene razstave časopisov bodo prirejene še te-te posebne razstave: sadarska, ribarska, lovска, geološka in živinorejska. V razstavnih dneh bo Poljedelsko udruženje organiziralo zborovanje centralnih poljedelskih organizacij, ekskurzije na vzorna posestva in natečaj poljedelskih strojev. Kakor je iz prednjega razvidno, bo navedena razstava v Pragi

nudila posestnikom detailni pregled vseh panog modernega poljedelstva in ne dvojimo, da bodo tudi interesenti iz Slovenije posetili v obližnjem številu to pomembno razstavo.

— O gospodarskem napredovanju Italije je govoril v rimskem senatu 25. t. m. minister za narodno gospodarstvo Navia. Na podlagi statistike je utemeljeval svoje tvrditev. Leta 1922. je bilo uvoza za 15.6 milijard, leta 1923. za 17.2, leta 1924. pa 19.4 milijard. Izvoz je znašal 1922. leta 8.3 milijard, 1923. leta 11 milijard, leta 14.3 milijard. Primanjkljaj, ki je znašal 1922 in 1923. leta 6 milijard, se je lani znašal na 5 milijard. Leta 1922. je bilo v akcijskih družbah investiranih 995 milijonov, lani 4088 milijonov. Hranilne vloge so znašale 1922. leta 18.54 milijonov, lani 22.600 milijonov. Brez posebnih je bilo pred temi leti 354.238, lanskoto letu 150.540. Vsled stavke izgubljenih delovnih dni je bilo lani 1.159.571.

— Cepilni tečaj za vinogradnike. Pri državnih kmetijskih soli na Grmu (Novo mestu) se vrši v pondeljek dne 6. aprila in nedeljni cepilni tečaj, na katerem se vinogradniki lahko izčiščijo v suhem cepenju in stratificiraju trt. Pričetek ob 9. zutriji. Vstop prost.

Stevilo srčnih poškodb in napak v Petrogradu zadnja leta znatno skrčilo, kar je posledica prepovedi alkoholnih pičar. Vendar pa so pribeljali 14% bolnih v bolnišnico polnomi pičarji. Operacije srca se prti pisanjih niso posrečile, ker niso držali Smrt nastopi v takih slučajih zato, ker pač nujen izkravati. Mnoga operiranih podleže tudi zastrupljenju krvi.

— Cepilni tečaj za vinogradnike. Pri državnih kmetijskih soli na Grmu (Novo mestu) se vrši v pondeljek dne 6. aprila in nedeljni cepilni tečaj, na katerem se vinogradniki lahko izčiščijo v suhem cepenju in stratificiraju trt. Pričetek ob 9. zutriji. Vstop prost.

To in ono.

Ephemalno odkritje na polju medicine.

Francoski bakteriologi si prizadevajo na vse načine rešiti problem nevidnih mikrobov in javnost se tako zanimala za to znanstveno presevanje, da so razpisali celo šteto literarni listi ankete o tem vprašanju. Na podlagi dosedanjih poizkusov so se učenjaki prepričali, da ti zagotovljenci povzročajo naležljive bolezni, katerih so zdravniški dostop trdili, da njihov bakterijalni postopek ni dokazan. Med take bolezni spadajo koze, škrilimka, pegasti tifus in tako imenovana živalska kuga. Kakšna je baza teh nevidnih mikrobov? Ali imamo tu opraviti z nekakim kemikalijami razkrivanjem ali pa s strupenimi snovmi, ki jih izdeluje bolni organizem in ki jih prenaša na druge ljudi mreži ali pokvarjena živila? Ali so živila bitna, ne vidljiva zdravila? Obseg higijenskih predpisov in rankov na se z vsakim letnim poletom narašča.

— Hrille, da prideva na vstop! Na mnogostransko željo se podalja prodaja manufakturnega blaga pri podružnici "Oblatilnice" na Dunajskih cestih 29. nepreklicno samo še za mesec april. Na to se podružnica opusti in ne bo več moči kupiti.

— po znatno znižanih cenah. Obenem se praporča, da si ogledate bogato in krasno zalogo pri centrali.

— "Oblatilnice" na Miklošičevi cesti 7

Večno mladi umetnik.

Split je imel pred kratkim svojevrstno sestajico. Gre za slučaj maestra Armentilla Meneghella, umetnika in učitelja glasbe, ki je radi nesrečne ljubezni izvršil samomord. Meneghelli, potomec stare v ugledni gledališčni družine, je nazval bakteriolog ali požiralci bakterij, ker uničujejo ne le nekajdinje bakterije, nego tudi bakterije, ki povzročajo razne naležljive bolezni. To so prav paraziti teh bakterij in Herelle jih je našel vedno načrtno v krvih ljudi, ki so preboleli kakav neležljiv bolezen. Ozdravljenje epidemično bolnega pomeni torej zmago bakteriologov nad vidnimi bakterijami. Herelle trdi, da ti bakteriologi niso samo kemikalne snovi, ker jih je mogoče upetiti v nevidnem potom uspešno gojiti in meriti. Mogoče je tudi pospremiti njihovo razmnoževanje v organizmu in varovati organizem škodljivih bakterij, tako da so odpira medicini široko polje novih uspehov in boju proti neležljivim boleznim. To je pravljica v Pasteurjevem sistemu.

Dočim je Herelle deloval na tem epohalnem odkritju, je dosegel njegov učenec, mladi zdravnik Hauduroy, nov velevečni tsepk. S pomočjo nevidnih zarodkov je namesto transformiral vidne bacile grize na nevidne bacile, ki so se preneseni v drugo, njeni prizajnici okolično, spremeni zopet v tipične bacile grize z vsemi pogumbnimi lastnostmi. To je v medicini čudoviti uspeh, iz katerega je razvidno, da se lahko z zdravljem in zdravilom izboljšati življenje. Herelle je razvijal Menaghelli v hiši njegovih roditeljev in zanj so bili blazeni trenotni, kadar je poučeval ali kramljal s Sunzezi. Njena eleganca in vittost, njen klasično telo, dovršene oblike njenih ram in rok, mala usta in bujni izpodrezeni lasje so ga popolnoma omamilili in čim bolj se je blagal s svojemu 60. letu, tem jačja je bila njegova ljubav do lepe učenke. Sunzeza, kakor njeni roditelji niso opazili nenavadnega starčevega duševnega razpoloženja, saj pa je bil tudi obzoren in ni nikdar razkrival boli svoje duše. Hodila sta na sprehode, kupovala cvetlice, se šaliila in na mestu te večkrat v šali izjavil Sunze

Blagajnlčarka 940
Spretna računalica z lepo pisanem
bi eventualno pomagala tudi v pi-
šarni ali trgovini, želi službe za
tako. Ponudba na upravo Slov. Na-
roda pod Štiro. Spretna računalica.

Uradni zavod Kopitar
Ljubljana, Copova 21
obslužuje za trgovce in obrtnike
vse inserate za vse časopise.
Se pripravo priporoča
S. L. Kopitar

Milost ozdravi! brzo brez ved-
nosti klijenta. Abstinental. Stekljenice za 30,
50 in 140 Din se odpošije le, ako
se vpisuje navedeni zneselek v pri-
poročenem pismu v 20 Din za
transportne troške.

**Fetesschaft für chem. und me-
tallurg. Industrie**
m. b. H. 156 T
Wien XIII/2, Wissgrillgasse 5.

Mnogo denaria

prihranite, ako pred na-
kupom blaga za obleko,
perila, srajc, ovratnic,
naglavnih rut, Šerf,
obrisalk, nogavic, odej, naj-
razičnejšega drugega blaga
ter usnjna običete trgovino,
kjer so cene najniže, in
77. sicer pri trgovini

„DANICA“
majzelj & Rajšelj
LJUBLJANA, Turški trg štev. 1.

TALMONE ČOKOLADA
IPAK NAJBOLJA

Zahvaljujte je povsed!

933

Inserirajte v Slov. Narodu.

Za Veliko noč!

Antonija Pibernik trgovina z delikatesami
Ljubljana, Vodnikov trg

Praške gnati, vedno sveže hrenovke in vse vrste mesnih izdelkov;
vse vrste sir; čajno maslo; vse vrste marmelade, kompotov in sad-
nih sokov; vina v buteljkah, čaj rum, konjak, likerji.

Solidna postrežba. Finkurendne cene.

937

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA
Dunajska cesta št. 46
Telefon 379 mestni tesarski mojster Telefon 379

Vsakovrsna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrelja za pa-
lače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla-
stopnice, lednice, pavilioni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesensih mostov, jezov in milinov.

Parna žaga. 161 T Tevarna furnirja.

Otvoritev mesarske stojnice.

Dovoljujem si slav. občinstvu, gostilničarjem in restavracijam
vijudno naznaniti, da sem v sloškem drevoredu pri Zmajskem
mostu danes OTVORIL MESARSKO STOJNICO,
kjer bom sekali meso I. vrste po 20 Din, II. vrste po 19 Din ter
postrežal cenjenim odjemalcem točno in vestno.

Priporočam se kar najbolje za mnogobrojni obisk

IVAN BREŠKVAR, mesar.

938

OBVESTILO.

S tem obveščamo vse naše dosedanje odjemalce in občinstvo sploh,
da se nahaja skladišče za Slovenske trdke

„KONOPJUTA“ d. d.

za promet konopnenih in jutastih izdelkov centrala Zagreb

od 1. aprila 1925 dalje

v Ljubljani, Gospovska cesta štev. 2

poleg kavarne Evropa, nasproti gostilne „Pri Figovcu“.

Skladišče vodi naš zastopnik g. VIDO BRATOVŽ.

934

OTVORITEV!

Na vsestransko željo občinstva

otvorim jutri v torek, 31. t. m.

VINSKO KLET

kot izpopolnitev restavracije Ljubljanski
dvor. Klet je povsem moderno urejena,
udobna in zračna.

Točila se bodo poleg raznih izbornih vin
tudi dolenjska vina Prijateljev.

Morske ribe.

Specijalitete.

Mrzla in gorka jedila.

Se priprorača

BOŽO PUPOVAC.

LJUBLJANSKA KRÉDITNA BANKA

Delniška glavnica Din 50.000.000-

Skupne rezerve nad Din 10.000.000-

Se priprorača za vse v bančno stroko spadajoča dela

ustanovljena 1900

LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA (v lastni hiši)

PODRUZNICE:

Bračko, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metkovč, Novi Sad,
Ptuj, Sarajevo, Split, Trst, Agenzija Logatec.

Velikonočne razglednice
na debelo priporoča —
L. Pevalek, Ljubljana.
930

Za samo 80 Din
vam napravi iz starega
svilenega klobuka novega —
P. Novak, Kričevska
niška ulica 9/L — Prekro-
janje in barvanje slamenih
841

Pohištvo!
Gospodska soba (temen
oreh), klubski garnitur, poselje iz
predsobna — vse skoro
nov — se ceno proda, —
Resljeva cesta 31/II, des-
929

Mlad pomočnik,
ki je dovršil učno dobo
v trgovini z mešanim bla-
gom, s prav dobrim iz-
pričevalom, zmoženim slo-
venskega je-
zika — išče mesto po-
močnika v dobrodočo
trgovino, bodisi v mestu
ali pa na deželi — Nas-
lov: Franc Švarc, Pesniš-
ca 929

Impotenza
v vsakem slučaju takoj
ozdravljuva! Obnite se za
pojasnilo na upravo »Sl.
Nar.« pod »Sigurna reši-
tev/914«.

Srebrne krone
kupim. — Ponudbe pod
»Plaćam dobro 68/L na
upravo »Slov. Naroda«.

Suhe mavrohe ali
smrčke
kupujemo
Kupim smo
tudi za suhe
gobe južke.
Sever & Ko
Ljubljana
7224

Auto-garažo
v sredini mesta — Izčet
za takoj. — Pismene po-
nudbe pod »Garaža 902«
na upravo »Slov. Nar.«

POZOR! POZOR!

Slamniki za dame
in dekle se bodo pro-
dajali po tovarniških ce-
nah od s. ote naprej —
vsak dan samo na prvih
treh stojilicah na trgu
Sv. Jakoba. — Sprejem-
jo se tudi starci slamniki
v popravilo. 898

Fakture inkasira,
opomine izvršuje in ter-
jatve vnočjuje s cedru-
njem — *Gospodarska pli-
sarna*, družba z o. z. v
Ljubljani, Wolfsova ulica
št. 1. II. nadst. 37/L.

Trgovina čevljiev
v sredini mesta Gradca,
prvovrstna zalogah, z naj-
boljšimi odjemalci, vseled
odpotovanja za 15.000 šil-
lingov načrtaj. Pripravno
tudi za boljšega čevljana.
Ponudbe na: Kozic, Graz,
Koilenasse 5.

Najnižja cena in najvišja
začeta raznih vrst trgov-
kočev, prav tako in dolni
Prodaja na obroke, osniki
franko, Tribuna E. B. L.,
tovarna dvokoles in otro-
ških voziškov. Ljubljana,
Karlovška cesta 8. 15/

Zdravniški zavod
Viša Dr. Pečnik, penzijit
z zdravnikom, Sečovo, po-
šta Rogaska Slatina. Pris-
jetno bivanje po ziml. V
gorah Zagorja. Za luhke
bolezni, posebno pljučne.

Zahvala.

V briškosti spominjajoči se našega nepričakovano nam od-
vzetega predobrega soproga in očeta, gospoda

Ivana Rakovca

se iskreno zahvaljujemo za vso uteho, ki smo jo našli v toliko blago-
dejnih dokazih iskrewnega sočutja, izkazanega nam od vseh strani.

Našo globoko, presrčno zahvalo izrekamo njim, ki so s pri-
jateljsko požrtvovalnostjo lajšali pokojniku zadnje trenutke, vsem, ki so
krasili krsto blagopokojnika s kitami cvetja in venci, vsem, ki so mu
v tako velikem številu izkazali čast na njega zadnjem potu.

Posebna naša hvala gre č. duhovščini, predstavnikom oblast-
nih in tukajnjih uradov z g. velikim županom dr. V. Baltičem na
čelu, občinskemu odboru kranjskemu in zastopnikom drugih občin,
zastopnikom trgovske in obrtne zbornice, Trgovske banke in drugih
korporacij, Narodni čitalnici in nje pevskemu zboru, Sokolu in Orjuni,
gasilnemu društvu, gg. trgovcem, zlasti pa še številnim zvestim lov-
skim tovarišem za njih presrčni zadnji lovski pozdrav.

Sprejmite vsi, ki ste se spominjali blagopokojnika in nas,
našo presrčno, globokoobčuteno zahvalo.

Kranj, dne 28. marca 1925.

Mara Rakovc roj. Eržen z otroki.

935

Poštni ček. račun Ljubljana 10509

Brzjav. naslov: Banka Ljubljana

Tel. štev. 261, 413, 502, 503, 504